Szarvas 1900. julius I. 26. szám. Tizenegyedik évfolyam.

SZARVAS és VIDÉKE

TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Szerkesztőség:
Jókai Mór-utcza 1257. szám, hova a lap szellemi részét illető közlemények küldendők.
Kéziratok vissza nem adatnak.
BÉRMENTETLEN LEVELEK EL NEM FOGADTATNAK.
Felelős szerkesztő Benczúr Sándor

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.
Előfizetési árak:
Egész évre . . . 8 kor. — Félévre . . . . 4 kor.
Negyedévre . . . 2 kor. — Egyes szám . 16 fill.

Kiadóhivatal:
Beliczey-utcza 11. szám. (saját ház,) hová az előfizetési pénzek intézendők.
Hirdetéseket jutányos áron elfogad.
Kiadó s lap tulajdonos SÁMUEL ADOLF

Bérfizetés és sztrájk.

Az elmérgezett szocializmus legfőbb okát a munkabér rendezetlen viszonyában kell keresnünk. Szorosan véve a munkabér képezi a kapcsot a munkaadó és munkás között. Ha a munkás a munkabérrel meg van elégedve, ugy soha, vagy csak ritkán fordul elő diferenczia munkás és munkaadó között; ha azonban a munkás a bérrel nincs megelégedve, vagy ha a bér oly csekély, hogy abból egy munkás kü önösen, ha családos ember — meg nem élhet, ugy kész az elégületlenség, a mely sztrájkká is fajulhat.

Ha egy munkással jogtalanságot, igazságtalanságot követ el valamelyik munkaadó, ugy a többi munkások társukkal mindig szolidaritást vállalnak. És a sztrájk mozgalomnál éppen az dicsérendő, hogy a mánkások között mindig meg marad a teljes szolidaritás, egyetértés. Csodálatos, hogy a gyárak és vállalatok nem rettennek vissza ilyen bérmozgalomtól, sztrájktól, hanem továbbra is játszanak a munkásokkal, mint a gyermekek a labdával. Pedig a munkás nem arra való, hogy játék tárgyává tegyük, ennek munkáját meg kell becsülnünk s érdemük szerint honorálnunk, hogy annak megélhetését biztosithassuk.

De e helyütt nemcsak a munkások bérével kell foglalkoznunk, hanem meg kell emlékeznünk a kis iparosokról, a kik nagyobb vállalkozóktól kapják munkájukat mintegy kegyelem-falatképen, mely a vállalkozóknak uzsora kamatokat hajt. Egy vállalkozó — mondjuk — kap az államtól egy postai-szolga kabátjának elkészitéséért 14 koronát ezt nem is sokallja az állam, mert tetszik a kabát néki, olcsó, hisz aranyos gombok vannak rajta, de nem gondol az állam azzal, hogy ezek a vállalkozók mily spekulácziót üznek; a vállalkozó kis iparossal, kis szabóval csináltatja meg az aranygombos kabátokat, mely néki nem kerül 4 koronába.

A kis szabók, suszterek, asztalosok, stb. kénytelenek elvállalni a vállalkozóktól a munkát bármily olcsón, ne hogy a végveszélybe jussanak. De kérdezem már most ezzel kapcsolatban, micsoda humanitás, emberség van abban, ha a munkabért annyira leszállitják s azt saját tetszésök, kényök, kedvök szerint teszik függővé?

Az itt a hiba, hogy a törvény nem gondoskodik a munkabérek megállapitásáról. Már pedig nálunk, ha a törvény nem szabályoz valamit, mindent szabad tenni, tehát a munkabért is le lehet szállitani a miniumra, a mi által ugyan bátran fölfordulhat éhen az, aki kapja. Ily körülmények között tehát nem csodálhatjuk, hogy oly elégületlenség uralkodik a munkások és kisiparosok között. Mert nem elég az, hogy a kegyelmes urak, a ministerek, a képviselők és egyéb nagy hatalmak ékes dikczióban pártolják a hazai ipart. Addig üres szóbeszéd, ámitás lesz az iparmozgalom, addig mindig elégületlenség, strájk üti fel a fejét, mig ezeket a kérges tenyerü, becsületes mánkásokat és kisiparosokat nem tiszteljük és ki nem veszszük a vállalkozó vaskörmei közül!

Az 1848-49-iki gyüjtemény és Kossuth-muzeumról.

A történelem igazolja, hogy csak az a nemzet számith t maradandó létre, mely a mult nagy idők emlékeit kegyelettel ápolja, hálából oszlopot emel a nagy korszakok kimagasló alakjainak, ereklyeként őrizve mindazon dolgokat és tárgyakat, melyek a nemzet régi dicsőségét hirdetik.

Ily gondolatok támadtak lelkemben, midőn az 1848—49-iki muzeumot e napokban megszemléltem, mely méltó arra, hogy a nemzet. de kiválólag a székesfőváros figyelmét, eme az ország területén a 48-as nagy időkre vonatkozó arcképek, eseményképek, fegyverek és egyébb emléktárgyakban leggazdagabb gyüjteményére felhivja.

Ennek a valóban becses és nagyszerü muzeumnak sok ezerre menő emléktárgyait gróf Kreith Béla gyüjtötte össze nagy tudással, de még nagyobb ügyszeretettel.

A főváros által átengedett Stefánia-uti műcsarnokban elhelyezett 1848—49-iki és Kossuth-muzeum anyagának nagy mennyiségéhez képest a fővárosi vigadóban 5 év előtt rendezett 48-as kiállitásnak tárgyai, melyek nemzeti muzeumban vannak, kicsinyes jelentéktelen apróságok ehhez képest.

A gyüjtemények legbecsesebb része a halhatatlan Kossuthnak egy ezer és tizenegy különböző nyomtatott képe. Ezek közt a világ minden részében 1841-től máig fényképezett és nyomtatott 400-nál több Kossuth arckép van, közte nyomtatott életnagyságu Kossuth kép 44 féle, melyekből legfeljebb 14—15 féle van általánosan ismert kép a többi mind külföldi és olyan, a mely ma már nagyon nehezen szerezhető meg. Ezen kivül 600-nál többféle olyan

SZARVAS és VIDÉKE TÁRCZÁJA.

Az utolsó találkozó.

Irta: **Salacz Elemér.**

— Szeretsz?

— Szeretlek!

Szellő félve rebbent; hogy ne háboritson, a levegő miriad atomjaiból felcsókolt illatot mind ott hagyta, hogy még édesebbé tegye e piczinyke szót: „szeretlek“!

Szemem szemedbe mélyedt, kezed kezemben s szivünknek minden dobbanása eggyé forrva hő fohászként szált fel az egek urához, hogy áldja meg a mi nagy szerelmünk.

. . . Biborban kél a nap, naplángok szerte futnak benyilalják az ordőt, a mezőt. Belopják minden zugba az illatot, fényt. dalt, szerelmet és életet. Zugás támad a magasban. Mintha a szétlövellő sugárnyilak pendülnének össze, a földből könnyü pára lebben halkan, csendesen. Fény, szin, ragyogás kél mindenfelé s egy nagy zajtalan forrongás támad fönnt s alant, mintha megihlette volna a földet egy szent varázserő, mely leszállt a napsugarakon s éltet lehellt belé.

A völgy felett enyhe szellő surran át s édes illatot hoz felém a fuvalom, távoli kertek fakadó rózsáinak mámoritó illatát . . .

Csak egy pillanat még s lomha szárnyain eltűnik á fekete éjjel s felébred minden. Csak egy pillanat még s meglibben a lepke zománczos szárnya felragyogva. Csak egy pillanat s a természet csic ergő dalnokai az ezüstös napsugarakban fürödve a zümmögő méhekkel együtt vigan hirdettk erdőnek. rétnek: „ébredjetek, ebredjetek“.

S az ébresztő szóra felébred minden. Illat, fény, dal árad mindenfelé, épp ugy mint ezelőtt egy évvel, midőn utolszor találkozánk a kis kerti padnál. A lombos ágon kis madár tanitgatta édes szerelemre párját.

— Szeretsz?

— Szeretlek! Mint lehellet röppent el ajkaidról e kincseket érő szó. Fönn a kék azurokon ragyogott a nap s aranyos zománccal vonta be piruló édes arcod, amint keblemre hajtád fürtös kis fejed . . . Nyilik ismét az illatos virág, csattog megint a csalogány zengő dala. Visszajöttek régi ismerőseink a zümmögő méhek, szines pillangók, dalos madarak. Csak te nem vagy itt s nem is jösz többé találkozóra édes. A kis padon nem fogsz várni rám s a kerti utakon sem futsz előttem csalogatva, játszva s büvösen kacagva bibor ajkaiddal. Hiaba kiáltom édes kis neved, feleletet a visszhang ad reá csupán. Ajkad, melyről a dal oly zengőn, andalitón szállt tova, melynek csókjai a kéj mámoritó érzésébe ringatták egész valómat, néma, elporladt már, s por már a szived is mely oly forrón, igazán tudott szeretni, s szép lelked fölszállt, föl oda, hol a csillagoknak reszket fénysora s hol szebb a rózsa s zengőbbek a dalok. Oh te korán letört kis virág találkozóra nem jössz te már többé soha. . . .

De nem! Nem lehet az. A távolság mely elválaszt semmi nékünk, a lelkünk szárnyra kél s ott fönn a kék mindenségben összetalálkózva egy kéjes csókban összeforr . . . A nap tündöklő sugárin át . . . mintha ében hajad lágy hullamait látnám édes . . . s igező két szemed csillogását . . . karcsu, lenge termeted oly fényes . . . szemkáprázató . . . tulvilági arcod oly csábosan mosolyog . . . hófehér kezeddel integetsz . . . hivsz engem . . . találkozóra . . . óh megyek . . . megyek . . .

* * *

Biborban nyugszik a nap. Bucsu sugári vérvörös szinbe vonják egy sirhalom barna rögeit. Halovány kék kereszt rajta, hófehér virágokból font koszoru jelzik, hogy ott lenn a mélyben ifju leányka alussza örök álmát. A kereszt mellett egy barna, halovány arcu férfi térdepel . . .

Est imára csöndülnek a harangok. A ferfi szeméből kicsordul a könny s még halkan susogja a mélyben alvó kedvesnek: „megyek . . . oh megyek“, megvillan kezében hangos dördüléssel a revolver fényes csöve s holtan bukik a kereszt mellé . . .

Fehér pára lebben halkan, csendesen fel a kék mindenségbe. Talán egy lélek az, mely siet föl a végtelen magasba, találkozóra, miként egykor, midőn illatoztak a virágok, szerelmi dalt zengtek a kis madarak, s meglibbent a lepke zománcos szárnya felragyogva. Vagy talán csak a puskapor füstje az? Ki tudja! . . .

Az egyetlen hiba.

Baràtnő: Ugy látom, kedves udvarias fiatal ember az uj lakőd.

Háziasszony: (fiatal özvegy)! Had el! Kedves udvarias; de mégis van egy nagy hibája. Egyáltalán nem akar nőül venni.

esemény és csoport kép van, a melyek mindegyikében látható Kossuth alakja is. Tehát ezernél több féle Kossuth-kép összegyüjtve Európa és Amerikának csaknem minden államból.

Gróf Kreithnak sokévi munkálkodásába került ez óriási képanyagot szakemberek se itszégével — Kossuthot személyesen ismert festó és szobrász müvészekkel, Kossuth legközelebbi rokonai és barátainak közremüködésével — tanulmányozva és összehasonlitva megállapitani, hogy az 1011 kép közt mélyek legjobbak.

E képek nyomán Kossuth Ferenc festette meg gróf Kreithnak ajándékba a legtökéletesebb 1848-iki Kossuthot. Az öregkori Kossuth arcképek közt is legtökéletesebb és egyetlen hiven talált arczkép az, a melyet Kossuth Ferenc Turinban festet édes atyjáról.

Ugy az 1848-iki, mint az öregkori Kossuth festmények másolási és sokszorositási jogát gróf Kreith muzeumának ajándékozta Kossuth Ferenc. A muzeum festömüvészei most az emlitett képekrol kitünő festményeket készitenek városoknak és egyleteknek.

A képeken kivül 73 különböző minden korbeli Kossutk-szobor van a fővárosi szabadságharci muzeumban.

Báró Felder v. b. titk. tanácsos, Bécsnek régi polgármestere, a legnagyobb arcképgyüjtő ki Európa és Amerika összés arckép gyüjtőivel levelezett, kijelentette, hogy sem I Napoleon, sem Bismarck képeiről nincsen egy-egy gyüjteményben 600 különféle eredeti kiadvány összegyüjtve, tehát félannyi sem, mint a mennyit mi birunk halhatatlan Kossuth képeiből. Egy embernek különféle arcképeiből a világon ez a leggazdagabb gyüjtemény.

Az 1848—49-iki muzeumban ezenkivül 369 féle Petőfi kép van és 405 olyan kép, amely mind az 1848—49-iki vértanukat, a kivégzéseket, börtönjeleneteket és börtönt szenvedettek képeit mutatja. E képek nagyrésze egykoru rajz és festmény.

Ezenkivül még háromezernél több példányt tartalmaz a Kreith-féle 48-as muzeum egyéb emléktárgyakból; a tábornokok és jeleseink arcképeiből a szabadságharci nagyobb események és csaták képeiből, proklamációk, okmányok, fegyverek, felszerelési tárgyak, osztrákoktól elvett zászlók és más 1948—49-ki ereklyékből; itt vannak Kossuth ruhái és csaknem összes turini butorai is. Ha a magyar nemzet valaha független lenne, ugy e tárlat százezreket érne.

Hogy milyen fáradhatatlan odaadással és e mellett mily rendkivüli találékonysággal gyüjtötte és vásárolta össze gróf Kreith az 1848—49-es Kossuth muzeumának mesés gazdag tárlatát, arról csak azoknak lehet fogalmuk, a kik őt közelebbről ismerik. Ennyi leleményességet pénzügyi vagy ipari vállalatokra értékesitve, bizonnyal milliókat szerezhetett volna.

Gróf Kreit Bélának minden ismerőse jól tádja, hogy a gróf mai tekintélyes vagyonát a külföldnek majd minden államában szabadalmazott számos és feltünést keltett nagyszerü találmányainak értékesitéséből szerezte. Ebből hozott nagyob áldozatokat az 1848-49-iki és Kossuth kultusznak és ennek dacára voltak oly hitvány lelkületü emberek, akik azt hitték, hogy gróf Kreithot az 1848—49-iki emlékek gyüjtésénél is üzleti szempontok vezették. Ma már meggyőződtek ennek valótlanságáról.

Báró Helfert József v. bnlső titk. tanácsos, Ausztriában az összes történelmi muzeumok vezetőségeinek elnöke, 48-as történész és 1848—49-i emlékek gyüjtője a legqualifikáltabb annak megitélésére, hogy milyen nagyértékü a gróf Kreith tulajdonát képező 1848—49-i gyüjtemény. Helfert báró megtekintvén gr. Kreith Béla muzeumának összes tárgyait, kijelentette, sőt irásba adta, hogy ez a legnagyobb 1848—1848-i emlékek gyüjteménye több százezer forintot ér.

Haza és Isten elleni vétket követne el a főváros, ha ezt nem támogatná, ha pedig még a mai hélyiségéből is kiköltöztetnék, akkor valóban oly szörnyü képtelen dolog történnék, mint midőn Haynaut Budapest diszpolgárává választották.

Reméljük, hogy a székesfőváros támogatni fogja e muzeumot, sőt köszönetet és elismerést szvaz gróf Kreith Bélának, az 1848—49-ik és Kossuth muzeum lelkes alapitójának páratlanul sikerült nagy munkájáért és áldozatkészségéért.

Sissovich Károly.

Előfizetési telhivás.

Lapunk 11-ik évfolyamának III-ik negyedére előfizetést nyitunk. hangzatos szavakkal nem igérünk olydolgokat, melyeknek teljesitése alligha állana modunkban, de eddigi irányunkat fentartjuk, s főtörekvésünk oda fog irányulni, miként a nagy közönség igényeit, mint helyi lap, kielegithessük. Tisztelettel kérjük ama előfizetőinket kiknek előfizetése az év negyed végével lejárt, miként előfizetéseiket mielőbb megujitani szivesk edjenek, ne hogy a lap szétküldés ben akadályok merüljenek fel.

Előfizetési feltételek.

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve.

Eegész évre . . . . 8 korona
Fél évre . . . . . 4 korona
Negyed évre . . . . 2 korona

titsztelettel

„Szarvas és Vidéke"
kiadóhivatala.

HIREK.

— **Képviselő testületi közgyülés.** Szarvas község képviselő testülete f. évi junius hó 27 én d. u. 3 órakor a szokott helyen, rendkivüli képviselő testületi közgyülést tartott, mely alkalommal, a következő ügyekben történtek intézkedések. 1) A f. évi junius 20-án tartott közgyülés jegyzőkönyve felolvastatott s hitelesittetett. 2) A kórház kibővitése céljából megvett három béltelek adásvételi szerződésnek megerősitése f. hó 14-én tartandó közgyülésig, elnapoltatott. 3) Békésmegye törvényhatósága biz ttságának ama ajánlata, mely szerint e bizottság a község elöljáróságát felhivta, hogy Szarvas község vámos utait terheivel s jövedelmeivel nem volna e hajlandó átvenni, a közgyülés ismételve kijelentette, hogy ez utakat nem veszi át. 4) Belett mutatva, a III-ik tizedben épitendő óvoda tervrajza és költségvetése A közgyűlés ugy a tervet mint a költségvetést elfogadta azon módositással, hogy az előirányzott 7000 korona kiadásból a f. évben csak 6000 korona fedeztessék, a felmaradó 1000 korona csak a jövő évi költség vetés összesllitása után lesz csak kiutalványozandó. — 5) Veres Jánosnak ama kérelme, melyben négy heti szabadság időt kér, egyhangulag megadatott. 6) A szabadelvü polgári kör helyiségeinek bérbeadására vonatkozó árverési feltételek bemutattatván, azokat a közgyülés elfogadta. 7) A dècsi jegyzői földek haszonbérbe adására vonatkozó 4 rendbeli árverési feltételek bemutattatván, a közgyülés annak napirendről leendő levételét határozta el, s egyuttal a községi mérnököt megbizta, miként a szóban lévő földeket f. évi julius hó 14-ig pontosan mérje fel, s az eredményt az elöljáróságggal tudassa. 8) A f. évi május és junius havi pénztár vizsgálatok, s a kötvények megvizsgálásáról felvett jegyzőkönyv felolvastatván, a közgyüles azt, jóváhagyólag tudomásul vette,

— **Fényes esküvö.** Szép és diszes ünnepélyesség szinhelye volt tegnap este 6 órakor a szarvasi ág. ev. ó templom. U. i. ekkor vezette oltárhoz szive választottját Réthy Mariska urhölgyet, társadalmunk közkedvelt alakja Dr. Szirácky János ügyvéd ur. Az egyházi esketés végeztével Nt. Ponyicki Pál Temes-Bittyini lelkész ur, nagyszámu és diszes közönség jelenlétében, lendületes, s költői fordulatokban gazdag beszéd kiséretében áldotta meg az ifju pár szent frigyét. A szerelem kötötte frigy ez legjobb szerencse kivánatainkat füzzük.

— **Szolgálati jubi'eum.** Szép ünnepélyességnek volt szinhelye tegnap délelőtt a szarvasi m, kir. posta és távirda hivatal. U. i. Tegnap volt 25 éves évfordulója annak, hogy a szarvasi pósta és távirda hivatalnak kozkedveltségben álló főnöke Borsits Ignácz ur, a m. kir. posta szolgálatába lepett. Ez évforduló alkalmából a jubilánst a N.-váradi posta igazgatóság részéről 3 tagu küldöttség u. m. Kiss István főtiszt, Hendel J. számtanácsos és Földessy Károly posta felügyelő jelentek meg, s a postaigazgatóság nevében Földessy Károly üdvözölte Borsics Ignátzot, s méltatta fáradhatlan s odaadó s mindenki iránt előzékeny működését, miért ugy felebvatói, mint alantasai közszeretetét vivta ki. Majd a szarvasi posta és távirda hivatal személyzete nevében Ruzsicska György posta tiszt üdvözölte szeretett főnökünket, s tiszteletük jeléül egy remek mivü s borcból készült dohányzó készletet nyujtott át. D. e. 11 óra tájban községünk intelligentiájának nagyrésze szintén felkereste az ünnepeltet. hogy őszinte tiszteletének s rokonszenvének adjon kifejezést.

— **Szabadságon:** A szoros, testet s lelket ölő hivatalos szobák emberei allig várják a nyár derekát, hogy jól kiérdemelt szabadságukat igénybe vegyék. A szarvasi kir, járásbiróságnál is megkezdődtek már a szabadság idők és pihenők. Mészáros Gusztáv kir. járásbiró ur a mult hó 11-én kezdette meg Julius 22-ig tartó, Gaál István albiró ur junius 24-éa kezdette meg julius 14-ig tartó, Tapolcsányi Imre albiró ur juli 2-án kezdi meg augusztus 12-ig tartó, Morvay Károly albiró ur julius 16-án kezdi meg augusztus 26 ig tartó. Karancsy János kir. aljegyző ur julius 9 én kezdi meg augusztus 4-ig tartó, szabadság idejét. A kezelő és segéd személyzet pedig szabaxság idejét illetve pihenőjét felváltva, julius és augusztus honapokban elvezi.

— **Sárkány János**, városunk derék es becsült polgárának: Sarkány Mihálynak, nagytehetségű fia, mint fővá osi. levelezőnk irja, a napokban fejezte be müegyetemi tanulmányait s a kitünő eredményü vizsgálatok után elnyerte az épitészmérnöki oklevelet. Az uj mérnök, a kit ez év husvétján az állam nagyobb olaszországi tanulmányutra küldött volt, rokonszenves egyéni tulajdonságai miatt mint városunk ifjuságának egyik legderekabb tagja mindnyájunk előtt kedvelt, s őszinte az örömünk az ily fiatalon elért szép eredmény láttára.

— **Drága tandij**. A gazdasági gépügynökök lelketlen, s csak a maguk hasznát szem előtt tartó müködéséről lapunkban már nem egy izben volt szó. E vigéc népség furfangos müködésének, községünkben ismét három áldozata van, kik hiszékenységüket nagyon is dragan fizették meg. U. a. a mult év őszén egy budapesti nagyhangu gazdasági gépraktárnak az ügynökei Szarvason müködésük alatt, három szarvasi gazdának eladtak 3 darab 8 ló erejü cséplögépet 5400 forintjával és pedig ugy, hogy a cséplőgépeket a hozzá való felszerelésekkel együtt csak is az 1900. évi junius végén fogják a megrendelők részére szállitani. Az üzletről, minán a kiszemelt áldozatokkal a megkötött alku örömére jó aldomást ittak, áldomás ivás közben iratták alá, a megrendelesről szóló kötleveleket. Nehány hét mulva az illető gazdák a szarvasi telekkönyvi hatóságtól megkapták a zálogjogbekebelezéséről szóló végzéseket, melyek szerint birtokukra egy-egy cséplőgép vételára fejében 5400 forint, s ennek az ügylet megkötésétől számitott 6 % kamata be lett kebelezve. Persze lett nagy riadalom és szaladgálás, hogy a még nem is látott, s az át sem vett gépekre vonatkozó ügylet megsemmisittessék. Sok huza-vona után sikerült is az ügyleteket megszüntetni. de az egyik gazda 1200 forintot, a másik 560 forintot, s a harmadik pedig 880 forintot fizettek azért. hogy a vételtől vissza léphessenek. Hát biz ez elég drága tandij, de gazda közönségünk nagyrészben maga az oka, s magamagát szolgáltatja ki az ily világ bolonditó vigécek zsarolásainak akkor, mikor tőlük vásárol a helyett, hogy itt Szarvason vásárolna illetve rendelné meg gazdasági gépszükségletét oly kereskedőktől kiknek becsületességéhez és megbizhatóságához. kétely sem férhet.

— **Iroda áthelyezés.** Dr. Szirácky János ügyvédi irodáját a Deák Ferencz utcza 559 sz. házba helyezte át.

— **Dankó Pista** magyar dalköltő és társulata f. évi junius 26-án este az Árpád szálloda nyári helyiségében csekely számu közönség jelenlétében, hangversenyt rendézett.

— **Öngyilkosság**: Bohus Gy. György, a szarvasi főiskola 5-ik osztályának volt növendéke, f. évi junius 26-án este, a nyári szinház keleti lépcsőzetén sziven lőtte magat, s felórai kinos szenvedés után megszünt élni. Öt levelet hagyott hátra: hármat családja tagjanak, egyet osztályfőnökének és egyet egyik iskolatársának. Az utóbbi levélben igen cinikusan irt magáról Nem volt kedve tanulni — irta — egy esztendőt már átmulatott; már 18 éves, s még csak az ötödik osztályba jár, Azt nem tudná elviselni, hogy ismét megbukjék és ismételjen, hát inkább a másvilágra megy. Neumann tanárnak irt soraiban mentegetődzik, hogy neki nem volt része abban a husvéti csinyben, mikor a diákok egyik tánáruk ablakait beverték.

— **Jánosnapi országos vásárunk** csodák csodájára eső nélkül mult el, s a kedvező időnek volt is nemi hatása a forgalomra nézve, a mennyiben a gazdasági szerszámok, s a háztartási czikkeknek elég jó kelete volt. Nem hagyhatjuk szó nélkül azon körülményt, hogy megbotránkoztató volt a vidékről ide került koldus sereg maga viselete, kik ugyszólván ellepték a vásárt, s a közlekedést is akadályozták, s egyik másik vissza tetsző, sőt undort keltő kinevezésével igyekezett embertársait könyörületességre birni

Szarvason a koldulás hatóságilag ván eltiltva' s még is vásári alkalmakkor csapatostól jönnek ide a vidéki koldusok, kik látszik üzletszerüleg folytatják mesterségüket. Közigazgatási hatóságunknak — azt hisszük — modjában állana e koldus rajt innen elriasztani azzal. hogy ne adna nekik koldulási engedélyt. Avagy tán az a kehes sipláda, melynek rémitő hangjai minden jobb hallásu ember hallási ideig vérig sértí, jogositja fel e koldus hadat, hogyverklizés cégére alatt kolduljanak.!

— **Jutalmazott tanitó**: A szarvasi takarékpénztár minneláris ösztöndij-alapitványának folyó évi kamataival — 50 koronával, Rohoska István szarvasi tanitó lett megjutalmazva.

— **Ügyvédi iroda áthelyezés** Dr. Hajas József szarvasi ügyvédi irodáját, a Belíczey uton lévő 7 szám alati, Réthy Sándor féle házba helyezte át.

— **Ebzárlat.** Községünk Előjárósága ez uton is tudatja a lakossággal, hogy a községben — mint külterületre nézve az ebzárlat ellett rendelve. Mihez képest felhivatnak a lakosok, hogy kutyáikat pórázon tartsák, vagy szájkosárral lássák el, mert a szabadon lévő és szájkosár nélküli ebek kimélet nélkül elpusztittattnak, s gazdáik meg lesznek birságolva.

— **Kifogott holttest.** f. é Junius 28 án a halászteleki részen halászó halászok egy 14 évesnek látszó s már oszlásnak indult leány hulláját fogták ki A hulla a szarvasi kórház hullatermébe hozattván megállapittatott hogy a gyomai illetőségü Izsó Erzsébet hullája.

— **A szarvasi kereskedő ifjak** által f. é. Junius hó 17-én az Erzsébetligetben megtartott táncmulatcág alkalmával, az alábbiak voltak szivesek felülfizetéseikket a táncmulatság jövedelmét emelni. A nemes lelkü adományozóknak ez uton mond köszönetet a rendezőség: Szirmay L. Árpád 1· 60 Medvczky József 1· 60 Korik János 1· Silberstein Fülöp 4· Farkas Soma Sámnel Adolf 60 f. Grof Csáky Albin 10· Réthy Sándor 7· Dr. Sziráczky Jsnos 2· 60 Sterbecz Gábor 2· 60 Gross Józsi 20 f. Robitsek Jenő 60 f. Robitsek Soma 5· Grünwald Bernát 1· Kohn Jozsef 1· Stern Miksa 1· Rozgonyi István 60 f. Haász Ferencz 40 f. Perczel János 3· Pollák Sándor 60 f. Blaskó János 2· Grim Mór 7· Fülöp Henrik 1· Breitner Sándor 60 f. Dr, Reisman Adolf 4· Dr, Glasner Adolf 1· 60 Dr. Takács Izsó 60 f. ifj. Salacz Ferencz 60 f. Forschner Albert 1· Simkó Ignácz 60 f. Dr. Faragó Mór 1. Benczur Judith Bpest 60 f. Medvegy család 3· Süszholcz Ignácz 40 f. Schreiber Lipót 60 f. Dr. Fischbein Soma 60 f. N. N. 60 f, Grabenhoffer János 7· Csapó Soma 1· 60 Weinberger Simon 1· Schvarcz Miksa 60 f Marsall László 60 f. Deutsch Armin 1· 60 Teijber Gusztáv 60 Nagy Bálint 1· Bárány Béla 4· Schreier József 3· Simkó Gyula 2· Haraszti Sándor 6· Schön Gusztáv Bécs 1. Kohn A 2 Jelen voltak a következő hölgyek: Bihari Irmuska (Temes Butyin Blaskó Juliska Brlázs Zsuzsika Forsner Jolánka Forsner Paulin Frisch Matild Goldberger Malvin Holcz Elvira Haász Nina Kalmár Margit Kohn Szerén Kresmarik Ilonka Lövenfeld Szidike Medvegy Növérek Meitner Növérek Molitorisz Növérek Neu Anczika Perczel Növérek Pollák Jolánka Réthy Növérek Trincz Irénke Kun Szt-Márton Voltmann Növérek Weinberger Növérek Réthy Sándorné Robitsek Sománé Silberstein Fülöpné Farkas Sománé Grabenhoffer Jánosné özv. Nyácsik Sománé özv. Turi Gáborné Sterbecz Gáborné Grim Mórné Grünwald Bernátné özv. Neu Emánuelné Kalmár Ignáczné Goldberger Ignáczné Volfmann Jakabné Frisch Ignáczné Weinberger Simonné Szeép Mártonné Perczel Janosné Meitner Salamonné Scheiner Bernátné Kohn Salamonné Eorschner Dávid né Korik Jánosné Kozsuch Jánosné Blaskó Jánosné Grosz Lambertné Brlázs Istvánné Molitórisz L né Kresmárik E. né Süszholcz Ignáczné Haász Ferenczné.

— **Az apróhirdetések és a bélyegdij.** (A t. olvasó közönség figyelmébe.) A hirdetési bélyeg f. hó végén tudvalevőleg megszünik. Julius 1-étől a szolkásos 30 krajcárnyi (60 fillér) bélyegilletéket nem keltöbbé fizetni. Ez intézkedessel az ipar és kereskedelem hatalmas emeltyüje: a hirlapi hirdetés bizonyára ujabb lendületet veszen.

De előreláthatólag az apróhirdetési rovat is sokat fog nyerni. Hisz éppen az apróhirdetők érezték leginkább a hirdetési bélyeg sulyát. Elvégre is nehány szónyi közzététel után aránytalanul sok volt a 30 kros bélyegdij, amit a kiadóhivatalok utján a kincstár beszedett. S ép ez volt az oka a tömérdek cím nélkül apróhirdetésnek. Mindez jul. 1-étől kikerülhető. A saját címével, saját lakása megjelölésével bátran hirdethet bárki anélkül, hogy bélyegdijat kellene fizetnie.

Ime a nyereség. Ha valaki például ilyen apróhirdetést tesz közzé: Hauran György szarvasi lakos beföttek készitésére és lakások diszitésére vállalkozik. Vagy. Szarvason Jókai Mór utca 1257. számu ház szabad kézből eladó.

Ez tiz szó lévén, fizetnie kell: a hirdetésért 30 fillért (15 kr.), bélyegdijra 60 fillért (30 kr); összesen tehát 90 fillért (45 krt). Julius 1-től ezt a tiz szónyi, címmel ellátott hirdetést kiadóhivatalunk a bélyegdij nélkül teszi közzé s igy a hirdető 60 fillért nyer.

De meglész a tudakozóknak is az a nagy előnyük, hogy nem kell a hirdetések cimei után fürkosni. A hirdető és az ajánlkozó közt közvetlenebb lesz az érintkezés.

Természetes, hogy ha valaki cimének közzététele nélkül akar hirdetni: azt megteheti s a tudakozódásokra kiadóhivatalunk készséggel ad felvilágositást.

— **A kánikula olvasmányai.** Nyakunkon a kánikula. Itt az igazi hamisithatatlan meleg nyár, mikor mindenki siet kipihenni az esztendő fáradalmat mentől csöndesebb, mentül nyugodalmasabb helyen. Nagy gond a hely kiválasztása még nagyobbgond az időtöltés megállapitása. Mentül több kedvesebb szóra' oztatóbb olvasmányt visz magával az utra, annál kellemesebb lesz a pihenése, annal kevesebb az unalma. Ilyen kellemes utitársat ajánlunk mi olvasóinknak az Ország-Világban, e legrégibb és legdiszesebb szépirodalmi lapban, mely hétről-hétre pontosan megjelenik előfizetőinél s gyönyörü illusztrációval szórakoztató közleményeivel sok óra unalmát segit elüzni, Ezért népszerü Magyarországon az Ország-Világ ezért az szegődik az olvasó közönség mindinkább nagyobb számban zászlójához. Nincs aktuálls esemény a melyről képben és irásban azonnal meg ne emlékeznék, munkatársai a magyar irodalom legjelesebb tagjai, kéthetenként zeneszámot közöl felváltva zongorára és cziterára, állandóan regényt közöl, ezenkivül pedig képes regény melléklete is van. E regénymellékleten jelenleg „Egy rossz fiu naplója" czimü rendkivül kedves érdekes angol regényt közöl, melynek eddig megjelent folytatásait az uj elő fiizetők dijtalanul megkapják. Az Ország-Világ előfizetési ára negyedévenként 4 korona, a kiadóhivatal, mely hold utcza 7, sz a van, mutatványszámot kivánatra ingyen küld.

Lapunk mai számhoz a **Pesti Hirlapnak az apró hirdetésekre** vonatkozó tájékoztatója van mellékelve. Ajánljuk azt t. olvasóink figyelmébe.

— **Marczali Henrik** kitünő tudósunk szerkesztésében megjelenő Nagy Képes Világtörténet IV. kötete hagyta most el a sajtót. A kötet a második nagy résznek, a középkornak első kötete, s a népvándorlás korával és az iszlámmal foglalkozik. A népvándorlás történetét egy jónevü akademikusunk, az ismert iró, Borovszky Samu D. irta, széleskörü tanulmányok alapján. Borovszky — mint az Előszóban maga irja — már vagy husz éve foglalkozik a történet tudománynyal, és pedig különösen a népvándorlás korával. E nagy műveben eddig szétszórtan megjelent kisebb tanulmányait is összefoglalja, s a gazdag anyagot áttekinthető módon csoportositja. Különös előnye a könyvnek kellemes, vonzó stilusa és a sok szép illusztráczió, melyek elárasztják a 680 oldalnyi könyvet. A szövegképeken kívül vagy 100 külön melléklet is van benne, a leghiresebb sirleletek, muzeumok őskori emlékei, fontos oklevelek, codexek érdekes lapjainak másolatai stb. Az utóbbiaknál a szöveg latin olvasása és magyár forditása is ott van hártyalapon. Külön is meg kell dicsérnünk a ritka szép szines képeket. Mint hogy a népvándorlás hullámai mind átcsapódtak hazánkon, természetes, hogy a könyv tele van magyar vonatkozással. Goldziher Ignácz, a nagy hirü orientalista, ugyane kötetben remek kis essayt nyujt az iszlámról. E czikk alighanem idegen nyelveken is meg fog jelenni, mert Goldzihernek még minden munkáját leforditották angolra és németre. Ebben az essayben pedig széleskörü szakkutatársainak összefoglalását nyujtja, — A kötet ára diszkötésben csak 8 frt. Kapható — részletfizetésre is — Révai Test.érek Irod. Int, Részvénytársaságnál, (Budapest, Üllői-ut 18.) s minden hazai könyvkereskedésben.

Időjárási jelentés 1900. jun. 23—29-ig.

Nap	Csapadék 24. ó. alatt m. m.	Hőmérséklet C. fokban 7 ó. reg.	2 ó. d. u.	9 ó. este	közép	Az esőzés (csapadék) kezdete és vége **Jegyzet**	Hó vastagsága a szabadban cm.-ben 7 óra reggel
23	0·3 eső	19·2	23·0	16·4	19·5	éjjel eső	
24		17·4	22·2	15·8	18·3		
25		18·2	25·0	19·0	20·7		
26	4·3 eső	16·6	22·8	13·8	17·7	reggel 8 órakor fél 9 ó. délbe és d. u. eső	
27		16·6	23·0	17·2	18·9		
28		19·7	24·8	16·8	20·4		
29	4·0 eső	20·5	21·3	17·0	19·6	egész délután és éjjel eső	

Szarvas, 1900. junius 30.

Plenczner Lajos.

A hüvös lakás.

Irta: **Potzl Ede.**

Forditotta: **Végváry Ferencz.**

Északnak fekszik a lakásom s olyan széles a fala, hogy akár az ablakközöket is albérletbe adhatnám. Télen fagyoskodtam egy kissé benne, mert mind a két kemencze fütése dacára a hőmérséklet 13 Reaumur-fokon tul nem akart émelkedni, a mely szám mint hőjelző is megtartja szerencsétlen mivoltát, tehát náthát kaptam s mindeddig nem szabadulhattam tőle.

De a mint bepólyázott lábakkal az iróasztal előtt ültem, már előre örült a szivem a nyár jövetelének. Azon járt az eszem, hogy milyen csudahüvös lesz ez az én lakásom északi fekvésével, meg vastag falaival a forró évszakban s szinte már láttam magamat, a mint a félhomályos szobában a divánon nyujtózkodom, mig ott künn a nap tropikus tüzzel süt le a fülladt utcákra, terekre. Kéjelegtem annak elképzésében, hogy bőröm akkor majd olyan hideg tapintásu lesz, akár a hámozott ugorka.

A mint tehát a nyár közeledett, elhatároztam, hogy cselédleányomnak a lakás hüvösen tartására vonatkozó utasitásaimat személyesen fogom megadni.

Meg kell ugyanis jegyeznem, hogy szolgálómat csak a legritkább alkalmakkor látom. Ha éjfélkor jövök haza, természetesen ő alszik; ha reggelenként bejön lakosztályomba, én alszom; s ha én hazulról távozom, ő délelőtti vásárlásait teszi meg a városban. Igy tehát rendesen abban a helyzetben vagyok, hogy csak levélileg érintkezhetem vele, vagy papirlapok utján, a melyekre kivánságaimat és panaszaimat lehető világos jelekkel felpingálom; ugyancsak ezen az uton veszem tudomásul az ő ellenvéleményét. Igy azután megeshetnék, hogy ha távol otthonomtól baleset érne, a rendőri értesitésekben ez volna olvasható:

A szerencsétlen a következő végső rendelkezést hagyta hátra lakásán: „Egy ing kijavitandó, 20 krajcárért spiritusz hozandó s a hálószoba szekrényén a por letörlendő".

Légutolsó érintkezésünk közvetitő ive még az asztalon feküdt. Az alábbi jegyzéket intéztem Borbálához, a kit büntetésképen neveztem igy olyankor, midőn erős szemrehányásokkal kellett illetnem; másküléönben nevének szelidebb alakjain szólitom: Boris vagy Borcsa.

„Borbála!

I. Hol van a csizmahuzó? Talán mintalónak használja?

II. Két nap óta nem lelem a kis kanalat. Talán az esernyőmmel kavargassam a teát?"

Ez alatt Borcsa kezevonásával, akárcsak egy seprőnyéllel, ez állott:

„Nacsczágos ur kérem a kalány meg van ot vőt kérem a mosogattó lében, hanem kérem a csizmauzót sehunse tanálom talány kérem magáho teczczet venni."

A következőket irtam hozzá:

„Nevetséges! A csizmahuzé okvetlenül meglegyen! Maga meg holnap reggel keltsen fel! Fontos mondani valóm van."

Borcsa a megidézésnek pontosan eleget tett, s megadtam neki az utasitást, hogy a hőség idején az ablakok csukva maradjanak, reggel és este azonban ki kell azokat nyitni.

Pokoli hőség állott be nemsokára, de — különös! — az én lakásomban is. Dacára az árnyékos oldalu fekvésnek, dacára a vastag falaknak és dacára a zárt ablakoknak. Minthogy ezt az érthetetlen természeti tüneményt nem tudtam magamnak megmagyarázni, legjobbnak tartottam Borcsát szigoruan vallatóra fogni. E célra a következő „kiáltványt" szövegeztem meg és bocsátottam ki:

„Borbála!

Ugy izzadok a szobában, mintegy fizetett táncos. Talán atyai intelmem ellenére asszonyi feledékenységben nyitva hagyta napközben az ab akokat? Vagy talán rettenetes, minden gondo at nélkül való állapotában még be is fütött, hogy a télen át elkövetett mulasztásait pótolja? Tegnap mintha eféle szagot éreztem volna . . . Vagy mit tett maga? Valljon be mindent legalább megnyugtatja a lelkiismeretét, — A válasz még ma este itt legyen, valamint a törülköző is. Vagy talán azt hiszi, hogy majd magamat fogom a szögre akasztani, a honnan maga minden törülközőmet elcipeli Ha még egyszer ugy bekeni a cipőimet s a cilinderemet visszájáról keféli, a hatóság közbelépését kell majd igénybe vennem maga ellen.

Irtam delelőtti tiz órakor, méltó haragomban."

Erre a következő választ irta Borbála!

„Sosse tesék haragunni nacságos ur kérem és megis esküdök kérem, hogy az ablakok nem vőtak hyiva meg befütve, a törükkődző kérem be vót zárva, a cipő meg a cilinder renbe van kérem, kezzicsókolom."

A lakásban pedig egyre kiállhatatlanabb lett a hőség. Valóságos kávéházi hőmérséklet volt ott, attól tartottam, hogy halálom után a pokolba jutok, elkárhozom, mert egyebet se tettem, mint folyton káromkodtam.

Egyszer délfelé véletlenül haza vetődtem s ráakadtam az iszonyu hőség nyitjára.

Valamennyi ajtó tárva-nyitva volt, ugy, hogy a déli oldalon fekvő előszobán át kenye-kedve szerint mehetett a szinte lángoló hőség be a szobákba. A padlólakk csak ugy füstölgött.

Szótlanul elővezettem a vétkest s a nyitott ajtókra mutattam.

— Hámmivelhogy az ablakok nincsenek kinyiva, it szelőztetek ekkicsint, szólt a szörnyeteg.

— Jól van, Borbála, bugtam keserüséggel, maga lesz az oka, ha . . . ha megházasodom. Maga az én hajlékomat pokollá változtatta; egyéb a családi életben sem történhetik az emberrel. Imádkozzék lelki üdvéért ilyen viselkedés után szüksége van rá.

Három nappal később Borbála dagadt orcával járt-kelt, s a szobákban tényleg hüvösebb volt. Valószinüleg esténkint iszonyuan szellőztetett. Ez meghatott. A mint 18 fokra száll le a szoba hőmérséklete, megbocsátok-a vétkezőnek.

Irásban kapja a bocsánatot.